

Til
Erhvervsminister Simon Kollerup.

Den 22. april 2020

De danske småøer og de små ø-virksomheder rammes ekstra hårdt af krisen!

Som i resten af samfundet rammer nedlukningen af Danmark også småøerne hårdt. Småøernes turisterhverv, som stort set er sæsonafhængigt, skulle have startet sæsonen og indtjeningen her til påske, men grundet de corona-relaterede restriktioner har dette været umuligt.

Alting hænger sammen på en lille ø, og derfor rammer nedlukningen af Danmark ikke blot de enkelte ø-virksomheder og deres ejer eller lejer, men også købmanden og de primærerhverv, der leverer til f.eks. restauranten. Turisterne er med til at sikre, at det stadig er muligt at opretholde levende helårssamfund på de små øer.

Regeringen har udbudt en række hjælpepakker, men desværre understøtter de ikke i fuldt omfang småøernes sæsonafhængige erhvervsliv.

Sammenslutningen af Danske Småøer vil derfor på det kraftigste opfordre til ekstra indsats for at hjælpe småøernes virksomheder og dermed de danske småøer. Vi foreslår følgende:

- **Straksudbetaling af LAG- og FLAGmidler som hjælp under coronakrisen**
Nogle af de virksomheder, som er i økonomisk krise pga. corona-nedlukningen, venter samtidig på at få udbetalt et LAG-tilskud fra Erhvervsstyrelsen (ERST). Det er virksomheder, der har gennemført og afsluttet deres projekt, og som har søgt om udbetaling. Flere af dem har allerede for 10 mdr. siden indsendt regnskab og slutrapport til ERST, men har endnu ikke modtaget slutudbetalingen, og lige nu er de små virksomheder ualmindelig hårdt trængt på likviditeten.
For at hjælpe de virksomheder, der på denne måde er ekstra hårdt ramt, foreslår vi, at Erhvervsstyrelsen straksudbetaler de tilskud, som virksomhederne afventer sagsbehandling og udbetaling på. Så vidt vi forstår på Erhvervsstyrelsen, kræver dette forslag alene en hjemmel fra ministeren.
I den nuværende krisesituation vil det for os at se være et tiltag, som hurtigt og nemt kan iværksættes. Det vil være af endog meget stor betydning for de små virksomheder, og det vil potentielt kunne redde dem fra at gå konkurs.
- **Acontoudbetalinger til LAG- og FLAG-projekter**
Når man som virksomhed har søgt penge til et projekt og fået tildelt LAG- eller FLAG-midler, står man, som det er nu, med en mellemfinansieringsudfordring.
Vi foreslår derfor, at der åbnes mulighed for, at man med Erhvervsstyrelsens godkendelse af projektet kan søge om forudbetaling af tilskud (aconto) op til 80 %, i lighed med hvad vi kender fra Landdistriktpuljens støtteordninger.
I disse tider, hvor likviditeten i virksomhederne er under ekstra stort pres, har det afgørende betydning at mindske mellemfinansieringen af projektudgifterne, indtil projektet er afsluttet og godkendt. Den eksisterende mulighed for at søge om rateudbetaling i større projekter opfylder ikke i samme grad behovet for mellemfinansiering.
- **Fordelagtige lån**
For de danske småøer er det ekstra vigtigt, at turistvirksomhederne overlever til næste år, selvom det forventeligt bliver et indtjeningsmæssigt sløjt år i 2020.
Sammenslutningen af Danske Småøer foreslår derfor, at der etableres en ordning, f.eks. med samme vilkår som ø-støtte-lån, som kan hjælpe de små ø-erhvervsdrivende gennem den kommende vinter og dermed sikre, at virksomhederne åbner igen til næste år. Som situationen ser ud nu, er det ikke muligt for ejerne af de små ø-virksomheder at spare op til den kommende lavsæson, og det er enten umuligt eller meget dyrt at optage et banklån.

- **Udskydelse af betaling af fradrag på ø-støttelån**

En række ø-virksomheder har modtaget lån fra Landdistriktspuljens ø-støtte, som de afdrager på. Men for at kunne afdrage lånet er ø-virksomheder afhængige af en god sæson, som allerede skulle have været startet til påske. Man har måske allerede købt varer ind i januar og står nu med en trængt likviditet, eftersom i al fald påske- og forsæsonen stort set er aflyst.

Derfor vil muligheden for at ansøge om at udskyde afdrag på ø-støttelånene være en forholdsvis let måde at styrke ø-virksomhedernes likviditet og overlevelsesmuligheder.

Offentlige anlægsarbejder på småøerne:

For at understøtte Danmarks økonomi under coronakrisen og sikre arbejdspladser er det blevet muligt midlertidigt at ophæve anlægsloftet og fremrykke investeringer.

Fra Sammenslutningen af Danske Småøers side vil vi pege på en række offentlige anlægsarbejder, der med fordel kan gennemføres på de danske småøer, idet de ikke blot skaber beskæftigelse og aktivitet her og nu, men også har en positiv effekt i lang tid fremover.

Sådanne anlægsaktiviteter vil kræve statslige puljer, hvorfra kommuner og andre kan søge midler.

- **Ø-havne: Renovering og anlæg**

Småøerne besøges hvert år af tusindvis af turister, og havnene er ofte det første indtryk en besøgende får af en småø, hvad enten det sker, når man kommer med færgen eller lægger til i lystbådehavnen.

Havne på en række småøer står i disse år overfor renovering og udvidelse af havn og faciliteter, og det indledende arbejde er i gang. Med en statslig pulje vil offentlige investeringer hurtigt kunne igangsættes på dette område.

- **Kystsikring – både vedligeholdelse og nyopførelse**

Småøerne er særligt sårbare overfor de klimaændringer, vi står overfor, med flere og alvorligere storme og stormflod. At kystsikre små øer kan ikke løses af lodsejerne alene, men må ske i et samspil med det offentlige. Derfor er det netop nu oplagt at afsætte en pulje til kystsikring på småøerne.

- **Opførelse af almene boliger.**

De danske småøer oplever i disse år en stadig stigende efterspørgsel efter at flytte ud på småøerne. Men langt de fleste potentielle tilflyttere vil bo til leje for at vurdere om ø-livet nu også passer til dem og deres familie- og arbejdsliv. Desværre kan langt de fleste småøer ikke tilbyde lejeboliger af en rimelig kvalitet. Derfor foreslår vi, at der afsættes en pulje til opførelse af almennyttige boliger på småøerne. Midlerne skal bruges til at dække de meromkostninger, som boligselskaberne har ifm. byggeri på en småø, således at huslejen kan holdes på et rimeligt niveau.

Sammenslutningen af Danske Småøer tager i samarbejde med LAG Småøerne kontakt til de regionale væksthuse med forslag om at etablere en særlig rådgivningsindsats over for turistvirksomhederne på småøerne, evt. i samarbejde med 'Early Warning'-systemet.

Der er ingen tvivl om, at de små ø-virksomheder er særligt udsatte i en krisetid som denne. Får virksomhederne ikke hjælp, vil mange vælge at dreje nøglen om. Vi foreslår fx rådgivende dagsbesøg med emner som brug af hjælpepakker, forretningsudvikling i en krisetid og 'psykologisk virksomhedsrådgivning'. Sammen med ovenstående tiltag til at støtte op om virksomhederne vil det forhåbentligt sikre, at virksomhederne er bedre rustet til at komme igennem krisen.

At sikre et Danmark i balance og dermed også småøernes overlevelsesmuligheder som helårssamfund kræver, at nye og anderledes indsatser tages i brug. Nogle af ovennævnte forslag er lige til at implementere, andre kræver lidt mere forberedelse, men målet er det samme – at sikre at det også i fremtiden er muligt at bo og drive erhverv på de danske småøer.

Med venlig hilsen

Dorthe Winther

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer